

[Thor Pedersen]

Indledningsvis skal jeg takke ministeren for initiativet til denne redegørelse og denne debat. Det er værd at slå fast, at handicappede er ganske almindelige mennesker, men almindelige mennesker, der har et eller flere handicap, psykisk eller fysisk. Vort medmenneskelige og samfundsmæssige ansvar er derfor at sikre, at hver enkelt får en tilværelse så nær den normale som muligt. Dette stiller krav om de nødvendige ressourcer til mulig kompensering eller afhjælpning af handicap. Lad mig derfor konstatere, at dette sigte hænger nøje sammen med regeringens overordnede økonomiske politik: at sikre, at vi fortsat har råd til og mulighed for at yde alle de offentlige og private goder, som vi ønsker. Genopretningspolitikken er således med til at sikre, at vi også fremover har råd til det kendte niveau og de ønskede forbedringer for vore handicappede.

Generelt for politikken for vore handicappede er det at sikre, at der i størst mulig udstrækning bliver tale om hjælp til selvhjælp. Vi skal ikke i almindelig godhed hjælpe i et sådant omfang, at den enkelte umyndiggøres eller fratages opgaver, som den pågældende udmærket selv kunne eller selv kunne forsøge at udføre. Det er jo med til at bevare selvrespekten, at man er i stand til selv at løse opgaver, ikke mindst dagligdagens almindelige. Det er lige så vigtigt at erkende, at vel er der et samfundsansvar for løsning og afhjælpning af den handicappedes problemer, men hver enkelt af os har også et ansvar for at hjælpe og ikke mindst forstå den handicappedes vilkår.

For at nå den højeste grad af normalisering må det være rigtigt, at handicapproblemerne løses inden for den sektor, hvor de opstår. Det er derfor oftest, at det yderste bæredygtige led, primærkommunen, har det største ansvar, når det gælder rådgivning og vejledning, og også ansvaret for den rigtige supplerende økonomiske støtte. Det er vigtigt, at en støtte ikke virker fastlåsende, men motiverende og supplerende.

Formålet med rådgivning skal være ønsket om den størst mulige integration i det almindelige samfund. Dette betyder også, at institutionsophold kun er løsningen, hvor eget hjem eller bofællesskab absolut ikke er muligt.

Vi hilser i venstre med tilfredshed, at de store institutioners tid er forbi. Det er den

rigtige vej, vi har set: fra store enheder til små, selvstyrende enheder, hvor beboerne har størst mulig indflydelse på egne forhold.

Men på trods af at det således går fremad, er der dog stadig forhold, som vi ikke kan være bekendt. Der stilles derfor fortsat krav om omstilling og nytænkning hos de bevilgende myndigheder. Det betyder ikke nødvendigvis større ressourcemæssige krav, men en løbende vurdering af, om vi ikke kan gøre tingene på en anden og for den enkelte bedre måde.

Det at blive ældre er i sig selv ikke noget handicap. Som det er sagt: en gammel er blot en ung, der er blevet ældre. Men ældre kan godt have et handicap. Også her gælder det imidlertid, at kan hjælpen sættes ind i den enkeltes eget miljø, dvs. hjemme, så er det at foretrække. Vi ønsker i venstre, at også vore ældre medborgere kan blive længst muligt i eget hjem med eventuel hjemmehjælp eller hjemmepleje. Plejehjemmet bør først være en mulighed, hvor andre foranstaltninger ikke slår til – og alt selvfølgelig efter den enkeltes eget ønske. Vi ønsker i venstre, at ethvert tilbud om hjælp sker på borgerens præmisser, altså den højeste grad af selvbestemmelse.

Men også her er der et område, hvor nytænkning er nødvendig. Det kan ikke være rigtigt, at vi fratager beboere på plejehjem selvbestemmelse, og det sker desværre stadig. For pensionister på plejehjem gælder det, at vi inddrager den enkeltes folkepension og i stedet udbetaler et beskedent beløb i lomme penge. Når vi fratager borgeren økonomisk frihed, fratager vi ham også den personlige frihed. Pensionister på plejehjem bør selvfølgelig beholde deres fulde pension og så i stedet betale for de ydelser, de vælger – naturligvis efter tillempede priser, men f.eks. sådan, at beboeren selv kan vælge kost, om han/hun overhovedet vil spise på hjemmet hver dag eller i stedet hos familie eller venner, om man selv vil gøre rent eller betale for at få det gjort. Kort sagt, få mulighed for selvbestemmelse i en grad, der mest ligner situationen i eget hjem. Det må være sådan, at den enkeltes bolig på et plejehjem er under beboerens maksimale indflydelse.

Hvordan kan vi tillade os at fratage den enkelte mulig rådighed over egne forhold, hvis det ikke er lægeligt tvingende nødvendigt?